

at den offentlige Skole bliver saa god som muligt, men Betingelsen derfor er den, at saa mange Borgere som muligt ere interesserede i at gøre Skolevæsenet bedre. Støtter man derfor Realskolerne, navnlig den Art Realskoler, her er Tale om, i Almindelighed, er det at bortlede en hel Del Borgeres Interesser fra at højne den almindelige Skole.

Det ærede Medlem for Slagelse (Lange), der forleden havde Ordet, mente, at han havde Ret til at udtale sig paa de kommunale Interessers Vegne. Han sagde — det findes i Fortrykket Sp. 6198 — den 23. Marts: „Med Hensyn til adskillige af disse Skoler kan man, kommunalt set, ikke andet end ønske, at de maa vedblive at eksistere, idet den Byrde, som ellers vil blive paalagt Kommunen, vil blive stor i Sammenligning med den Byrde, som paa-hviler den i Øjeblikket.“ Det ærede Medlem er for nylig blevet kasseret som Byraadsmedlem i Slagelse, og det ærede Medlem og hans Meningsfæller ere blevne kasserede bl. a. af den Grund, at de mene, at det baader de kommunale Interesser bedst at støtte den private Skole. Vi ville derimod have den kommunale Skole forbedret, og det ville Borgerne i Almindelighed. Det er ikke et rent socialdemokratisk Spørgsmaal, men der er heldigvis — til Ære for de vedkommende Borgere — en Mængde baade Venstremænd og ogsaa Højremænd, som f. Eks. Stiftsfysikus Holst i Ringkøbing, der have indlagt sig betydelig Fortjeneste af den almindelige Folkeskole. Der er mange ogsaa udenfor Socialdemokratiet, der ere imod, at det offentlige støtter de private Skoler og navnlig de daarligste af alle, de private Realskoler.

Det ærede Medlem for Viborg (Sveistrup), der jo er Ordfører i denne Sag, og det ærede Medlem for Nykøbing F. (K. Bjerre), der for Resten, naar det drejer sig om Konfusion, kan præstere noget af det allerypperste, skulde lægge Mærke til, hvad Ordføreren for Almenskoleloven, afdøde Johan Ottosen, sagde. Det findes i Tidenden for 16. December 1902, Sp. 2168. Han siger der ved 2den Behandling: „I 1897 1. Juni gik der i Realskolernes 4. Klasse 989 Elever. Hvor mange af dem der virkelig bestod Eksamen, ved jeg ikke, men det har jo været de allerfleste af dem. Men i 3die Klasse, den næstøverste, var det 1,377, i 2den Klasse 1,960 og i 1ste 2,409. Saaledes saa Realskolens Bygning ud den Gang. Hvordan saa det ud i 1901? Da gik der i 1ste Klasse 2,817, i 2den Klasse 2,269, i 3die Klasse 1,638,

og i 4de Klasse 1,192. De se, at disse Tal vise, at over Halvdelen af de Elever, som kom op i en første Realklasse og begyndte der, dryssede ud uden nogen Sinde at faa den Eksamen, som Skolen er indrettet paa. Alle de Elever, det her drejer sig om, og som jeg med Tal har godtgjort ere over Halvdelen, have jo ikke benyttet Skolen til Funktionærstillinger eller til at opnaa Adgang til dem.“ Det er Stillingen for disse Realskoler, der foregive at kunne byde Eleverne noget virkelig gediegent i Retning af Kundskaber og Modtagelighed for Kundskaber. De magte det ikke, idet over Halvdelen af Eleverne forlode Skolen paa Halvvejen. De Penge og den Tid, der ere anvendte paa dem i Skolen, ere altsaa spildte. De have faaet nogle Brokker af Kundskaber, som de ikke faa Brug for i det praktiske Liv.

Nu siger jeg, i Tilslutning til mine Meningsfæller, der have talt i denne Sag, at Byerne — der er jo flere foruden dem, der udtrykkelig ere nævnte, Aarhus og andre Byer — søge at gøre deres Skolevæsen saa fortrinligt som muligt, søger at faa de bedst mulige Lokaler og de bedste Lærerkrafter. Det forekommer mig, at det vilde have været langt naturligere, om vi i 1906 i det danske Folketing drøftte Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade vi bedst støtte Kommunernes Bestræbelser for at skabe et godt kommunalt Skolevæsen. Der er intet, der trykker vore Kommuner saa meget som de betydelige Udgifter til Skolevæsenet, til ny Skolebygninger, Lønninger osv., og de Skattelove, vi have faaet, have ikke gjort Stillingen bedre i Kommunerne. Det var virkelig at vente, at man, naar man i det Herrens Aar 1906 drøfter Skolespørgsmaal her paa Rigsdagen, tænkte paa at lette Kommunernes Byrder. Men det ærede Medlem for Viborg, som repræsenterer en ret stor By, og det ærede Medlem for Nykøbing F., der ogsaa repræsenterer en ret stor By, glemme begge Hensynet til Kommunerne, Hensynet til Byernes vanskelige Stilling overfor den Opgave at skabe gode Skoler. Det interesserer dem ikke, det bryde de sig ikke om, det, der interesserer dem, er at gavne nogle enkelte Mænd. I hvor nøje Forbindelse de Herrer rent personlig staa til dem, skal jeg ikke komme ind paa, men de kommunale Hensyn ere ikke her de afgørende for dem, det er ganske andre Hensyn. Jeg vil haabe, at denne Forhandling, om den end ikke har bidraget til andet, saa dog maa have bidraget til at skærpe de danske Demokraters Aarvaagenhed overfor